

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА ЮРИДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор НАВС
полковник поліції
Сергій ЧЕРНЯВСЬКИЙ
11.08.2026

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГРАФУ

Статус дисципліни:	обов'язкова
Рівень вищої освіти:	другий
Ступінь вищої освіти:	магістр
Галузь знань:	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Спеціальність:	С4 «Психологія»
Освітня програма:	«Психологія (поліцейські)»
Форма здобуття вищої освіти:	заочна
Мова навчання:	українська
Форма підсумкового контролю:	залік
Рік набору:	2026

Київ – 2026

Розробник: Вікторія ЛИТВИН, старший викладач кафедри юридичної психології Національної академії внутрішніх справ.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри юридичної психології від 06.08.2026 року № 24

Завідувач кафедри юридичної психології

Маріанна БУДАНОВА

Схвалено на засіданні науково-методичної ради НАВС від 11.08.2026 року, протокол № 8.

Результати щорічного перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20____/20____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

Протокол засідання кафедри
____ 202__ № ____

Протокол засідання науково-методичної ради
від ____ 202__ № ____

Робоча програма переглянута на 20____/20____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

Протокол засідання кафедри
____ 202__ № ____

Протокол засідання науково-методичної ради
від ____ 202__ № ____

Робоча програма переглянута на 20____/20____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

Протокол засідання кафедри
____ 202__ № ____

Протокол засідання науково-методичної ради
від ____ 202__ № ____

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Психолого-правові засади використання поліграфу» є висвітлення психологічної сутності використання поліграфу в сучасних реаліях, а також організаційно-психологічних засад використання поліграфа в Національній поліції України.

Метою навчальної дисципліни «Психолого-правові засади використання поліграфу» є формування у здобувачів і здобувачок вищої освіти здатності орієнтуватися в нормативно-правовому регулюванні використання поліграфа, визначати правомірність та доцільність проведення поліграфологічного дослідження, враховувати психологічні та індивідуально-психологічні особливості опитуваної особи, дотримуватися професійно-етичних вимог, прав і свобод людини, а також усвідомлювати можливості та обмеження використання результатів таких досліджень у професійній діяльності.

Загальноосвітня мета: полягає у розширенні та поглибленні знань здобувачів освіти про наукові засади використання поліграфа, історію становлення та сучасні напрями розвитку поліграфології, її місце у системі психологічних, правових і прикладних наук. Дисципліна покликана сформулювати системне розуміння взаємозв'язку психічних процесів, емоційних станів, когнітивної діяльності та психофізіологічних реакцій людини; ознайомити з основними сферами використання поліграфа, правовими підставами та нормативними вимогами щодо його застосування, а також сприяти усвідомленню ролі поліграфологічних досліджень у вирішенні професійних завдань у секторі безпеки і оборони.

Виховна мета: Виховна мета полягає у формуванні у здобувачів освіти відповідального та професійно виваженого ставлення до застосування поліграфа, усвідомлення підвищеної відповідальності фахівця за дотримання прав, свобод, честі та гідності особи під час проведення поліграфологічного дослідження. Особлива увага приділяється формуванню професійної етики, доброчесності, об'єктивності, неупередженості, конфіденційності, поваги до приватного життя людини, дотриманню принципів добровільності та законності. Вивчення дисципліни має сприяти формуванню усвідомлення неприпустимості маніпулятивного, необґрунтованого або такого, що виходить за межі визначеної мети, використання поліграфа та отриманої під час дослідження інформації.

Розвивальна мета: Розвиваюча мета полягає у розвитку аналітичного, критичного, системного та професійного мислення здобувачів освіти, здатності комплексно оцінювати психологічні й правові аспекти застосування поліграфа та приймати обґрунтовані рішення в межах професійної компетентності. Вивчення дисципліни спрямоване на розвиток здатності аналізувати поведінкові та психофізіологічні прояви особи, встановлювати взаємозв'язки між психологічними процесами та фізіологічними реакціями, оцінювати фактори, здатні впливати на перебіг і результати дослідження, аналізувати нормативно-правові положення та професійні ситуації, аргументувати власну

позицію щодо можливості, правомірності та доцільності застосування поліграфа.

Пререквізити: опанування навчальної дисципліни передбачає наявність у здобувачів освіти базових знань про закономірності функціонування психіки людини, психічні процеси, стани та властивості особистості, психофізіологічні механізми поведінки, основи професійного спілкування та психологічної взаємодії. Важливими є знання основ конституційного, адміністративного, кримінального та кримінального процесуального права, положень законодавства щодо забезпечення прав і свобод людини, захисту персональних даних та інформації з обмеженим доступом. Теоретичною основою для вивчення дисципліни можуть бути знання, отримані під час опанування таких дисциплін, як «Загальна психологія», «Юридична психологія», «Психофізіологія», «Конституційне право», «Кримінальне право», «Кримінальний процес», «Адміністративне право», а також інших дисциплін психологічного та правового спрямування.

Постреквізити: знання, уміння та компетентності, сформовані в результаті вивчення дисципліни «Психолого-правові засади використання поліграфу», створюють теоретичне підґрунтя для подальшого опанування спеціалізованих навчальних дисциплін і практичних курсів, спрямованих на професійну підготовку поліграфологів. Отримані знання можуть використовуватися під час вивчення методичних засад, організації та проведення поліграфологічних досліджень, розроблення та застосування тестів, аналізу зареєстрованих психофізіологічних реакцій, оцінювання та оформлення результатів дослідження.

Компетентності відповідно до освітньої програми ступеня вищої освіти магістр:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР7. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- теоретичні, психологічні та психофізіологічні засади застосування поліграфа, основні закономірності виникнення й прояву психофізіологічних реакцій людини;

- нормативно-правові засади, принципи, умови, підстави та обмеження проведення психофізіологічних досліджень із застосуванням поліграфа;

- психологічні та індивідуально-психологічні чинники, що можуть впливати на стан опитуваної особи, перебіг і результати поліграфологічного дослідження;

- професійно-етичні засади діяльності поліграфолога, вимоги щодо забезпечення прав і свобод людини, конфіденційності, добровільності та захисту отриманої інформації.

вміти:

- аналізувати та застосовувати положення нормативно-правових актів, що регламентують використання поліграфа у професійній діяльності;

- визначати правові та організаційні підстави, можливості й обмеження проведення психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа;

- враховувати психологічні, психофізіологічні та індивідуальні особливості опитуваної особи під час підготовки та проведення поліграфологічного дослідження;

- аналізувати професійні ситуації, пов'язані із застосуванням поліграфа, та обґрунтовувати рішення щодо правомірності, доцільності й умов його використання.

2. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників:	Характеристика навчальної дисципліни			
	Денна форма здобуття вищої освіти		Заочна форма здобуття вищої освіти	
	д/б	ксф	д/б	ксф
Кількість кредитів ECTS – 3	Рік підготовки			
			1	
	Семестр			
			1-2	
Загальна кількість годин – 90	Лекції (годин)			
			4	
	Семінарські заняття (годин)			
			6	
	Практичні заняття (годин)			
			4	
	Самостійна робота (годин)			
			76	
	Вид підсумкового контролю			
			залік	

3. Тематичний план

Для здобувачів вищої освіти ступеня магістра заочної форми навчання
(за кошти державного бюджету)

№ з/п	Назви тем	Нормативний обсяг годин	з них				
			Усього годин з викладанням	з них			Самостійна робота
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	
1	Теоретичні засади та історія становлення і розвитку поліграфології	24	4	2	2	-	20
2	Психолого-правові засади використання	31	6	2	2	2	25

	поліграфа у кадровій роботі						
3	Психолого-правові засади використання поліграфа у кримінальних провадженнях	35	4	-	2	2	31
Усього годин		90	14	4	6	4	76
Підсумковий контроль: залік							

4. Плани семінарських та практичних занять

*заочна форма здобуття вищої освіти,
за рахунок коштів державного бюджету*

Тема 1. Теоретичні засади та історія становлення і розвитку поліграфології (2 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття №1: (2 год.):

1. Історичні передумови виникнення та основні етапи становлення поліграфології.
2. Становлення та розвиток практики застосування поліграфа в Україні та зарубіжних країнах.
3. Психологічні та психофізіологічні засади проведення досліджень із застосуванням поліграфа.
4. Сучасні напрями, сфери застосування та перспективи розвитку поліграфології.

Тема 2. Психолого-правові засади використання поліграфа у кадровій роботі (4 год.)

Навчальні питання до семінарського заняття №1:

1. Історичні передумови виникнення та основні етапи становлення поліграфології.
2. Становлення та розвиток практики застосування поліграфа в Україні та зарубіжних країнах.
3. Психологічні та психофізіологічні засади проведення досліджень із застосуванням поліграфа.
4. Сучасні напрями, сфери застосування та перспективи розвитку поліграфології.

Навчальні питання до практичного заняття №1:

1. Визначення правових підстав та порядку застосування поліграфа у запропонованих ситуаціях кадрового характеру.
2. Визначення основних напрямів перевірки та переліку інформації, що підлягає з'ясуванню під час проведення поліграфологічного дослідження з кадрових питань.

3. Аналіз практичних ситуацій щодо наявності обставин, які обмежують або унеможливають проведення поліграфологічного дослідження.

Тема 3. Психолого-правові засади використання поліграфа у кримінальних провадженнях (4 год.):

Навчальні питання до семінарського заняття №1:

1. Правові підстави та особливості використання поліграфа у кримінальному провадженні.
2. Можливості та межі застосування поліграфа під час досудового розслідування кримінальних правопорушень.
3. Правове та доказове значення результатів застосування поліграфа у кримінальному провадженні.

Навчальні питання до практичного заняття №1:

1. Визначення доцільності та правових підстав застосування поліграфа на основі запропонованої фабули кримінального провадження.
2. Визначення завдань і напрямів поліграфологічного дослідження залежно від обставин кримінального правопорушення та процесуального статусу особи.
3. Аналіз та правова оцінка можливостей використання результатів поліграфологічного дослідження у кримінальному провадженні.

5. Завдання для самостійної роботи, критерії її оцінювання

Самостійна робота здобувачів передбачає опрацювання лекційного матеріалу, словникову роботу, підготовку до семінарських та практичних занять, вивчення окремих розділів дисципліни на основі використання рекомендованих основних та додаткових літературних джерел, підготовку мультимедійних презентацій з окремих тем та питань дисципліни, розв'язання тестових завдань, добір прикладів для тлумачення теоретичних положень, повторення навчального матеріалу та підготовку до підсумкового контролю тощо.

Теми для написання доповідей

1. Історія становлення та основні етапи розвитку поліграфології.
2. Становлення та сучасний стан використання поліграфа в Україні.
3. Зарубіжний досвід використання поліграфа у правоохоронній діяльності.
4. Психологічні та психофізіологічні засади використання поліграфа.
5. Наукові підходи до пояснення психофізіологічних реакцій, що реєструються під час поліграфологічного дослідження.
6. Правові засади використання поліграфа в Україні.
7. Професійно-етичні принципи діяльності поліграфолога.
8. Забезпечення прав і свобод людини під час проведення поліграфологічних досліджень.

9. Використання поліграфа під час професійного відбору кандидатів на службу (роботу).

10. Використання поліграфа під час проведення кадрових перевірок персоналу.

11. Використання поліграфа у діяльності органів сектору безпеки і оборони України.

12. Психологічні особливості проведення поліграфологічних досліджень у кадровій роботі.

13. Можливості та межі використання поліграфа у кримінальному провадженні.

14. Використання поліграфа під час досудового розслідування кримінальних правопорушень.

15. Значення та можливості використання результатів поліграфологічного дослідження у доказуванні в кримінальному провадженні.

Таблиця 1

№	Вид самостійної роботи	Зміст діяльності здобувача	Результат, що подається на оцінювання	Максимальна кількість балів
1.	Опрацювання та систематизація теоретичного матеріалу	Самостійне опрацювання визначених теоретичних питань за рекомендованими навчальними та науковими джерелами	– структурований конспект; – тези; – порівняльна таблиця; – схема; – інший засіб систематизації, погоджений із викладачем	2
2.	Аналіз наукових джерел	Пошук, відбір, опрацювання, порівняння та узагальнення результатів наукових досліджень за визначеною проблематикою	аналітичний огляд наукових джерел (рекомендовано 3–5 джерел) із визначенням проблеми, мети, основних результатів досліджень, порівнянням позицій авторів та сформульованим узагальненням	4
3.	Аналітичне / проблемне завдання	Самостійний аналіз теоретичної або практичної проблеми,	– аналіз прикладного кейсу; – порівняння	4

		професійної ситуації, кейсу чи суперечливого питання	психологічних підходів; – аналіз проблемної ситуації; – визначення причин і наслідків психологічного явища; – обґрунтування професійного рішення; – порівняльна таблиця; – письмовий аналіз із висновками.	
4.	Практичне професійно орієнтоване завдання	Застосування теоретичних положень і наукових підходів для розв'язання завдань, наближених до професійної діяльності психолога	– психодіагностичний висновок; – протокол психологічного обстеження; – алгоритм професійних дій – план психологічної роботи; – програма психологічного втручання; – рекомендації; – професіограма; – аналіз професійної ситуації	5
5.	Індивідуальне аналітико-практичне завдання	Самостійне виконання завдання, що передбачає аналіз визначеної проблеми, систематизацію наукової інформації та її застосування для розроблення конкретного рішення або	– аналітична записка; – мініпроект; – презентація; – методична розробка; – модель; – схема; – алгоритм; – пам'ятка; – рекомендації;	5

		професійно орієнтованого результату		
Всього (max):				20 балів

Тема 1. Теоретичні засади та історія становлення і розвитку поліграфології (самостійна робота – 20 годин.)

1. Підготувати хронологічну таблицю основних етапів становлення та розвитку поліграфології із зазначенням ключових наукових і технічних досягнень.
2. Узагальнити основні наукові підходи до психофізіологічних засад застосування поліграфа та стисло охарактеризувати їх.
3. Підготувати порівняльну характеристику розвитку та сучасного стану використання поліграфа в Україні та одній із зарубіжних країн.
4. Скласти схему основних сфер і напрямів сучасного застосування поліграфа із зазначенням мети його використання в кожній із них.

Питання для контролю знань:

1. Які основні історичні передумови виникнення та розвитку поліграфології?
2. Які основні етапи становлення поліграфології як напряму практичної діяльності?
3. На яких психологічних і психофізіологічних закономірностях ґрунтується застосування поліграфа?
4. Які психофізіологічні показники реєструються під час проведення дослідження із застосуванням поліграфа?
5. Які основні сфери та сучасні напрями застосування поліграфа?

Тема 2. Психолого-правові засади використання поліграфа у кадровій роботі (самостійна робота – 25 годин.)

Підготуйте одне із запропонованих завдань (на Ваш вибір):

1. Скласти перелік основних напрямів кадрових перевірок із застосуванням поліграфа та визначити, яку інформацію доцільно з'ясовувати за кожним із них.
2. Підготувати порівняльну таблицю видів кадрових поліграфологічних досліджень (під час професійного відбору, планових перевірок, службових перевірок тощо), визначивши їх мету та особливості.
3. Опрацювати нормативно-правову базу та скласти перелік основних правових вимог до застосування поліграфа у кадровій роботі.
4. Підготувати пам'ятку щодо дотримання прав та гарантій опитуваної особи під час проведення кадрового поліграфологічного дослідження.
5. Визначити та систематизувати основні кадрові ризики, для виявлення яких може застосовуватися поліграф, представивши результати у вигляді таблиці або схеми.

Питання для контролю знань:

1. З якою метою поліграф може застосовуватися під час вирішення кадрових питань?
2. Які основні види кадрових перевірок передбачають можливість застосування поліграфа?
3. Які основні напрями можуть бути предметом перевірки під час кадрового поліграфологічного дослідження?
4. Які правові та етичні вимоги необхідно враховувати під час застосування поліграфа у кадровій роботі?
5. Які психологічні та індивідуальні особливості особи можуть впливати на організацію та проведення кадрового поліграфологічного дослідження?

Тема 3. Психолого-правові засади використання поліграфа у кримінальних провадженнях (самостійна робота – 31 годин.)

Підготуйте одне із запропонованих завдань (на Ваш вибір):

1. Опрацювати нормативно-правові джерела та підготувати узагальнену характеристику правових засад використання поліграфа у кримінальному провадженні.
2. Скласти перелік основних завдань, для вирішення яких може використовуватися поліграф під час досудового розслідування.
3. Визначити та систематизувати інформацію і матеріали, необхідні поліграфологу для підготовки до дослідження в межах кримінального провадження.
4. Підготувати схему можливих напрямів використання поліграфа під час розслідування кримінальних правопорушень.
5. Проаналізувати наукові та правові джерела і підготувати узагальнену таблицю щодо можливостей та обмежень використання результатів поліграфологічного дослідження у кримінальному провадженні.

Питання для контролю знань:

1. Якими є правові підстави та умови використання поліграфа у кримінальному провадженні?
2. Які завдання можуть вирішуватися із застосуванням поліграфа під час досудового розслідування?
3. Яка інформація та матеріали необхідні поліграфологу для підготовки дослідження у межах кримінального провадження?
4. Які можливості та обмеження застосування поліграфа під час розслідування кримінальних правопорушень?
5. Яке значення можуть мати результати поліграфологічного дослідження у кримінальному провадженні та які існують обмеження щодо їх використання?

6. Індивідуальні завдання *Не передбачені навчальним планом.*

7. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни застосовуються методи навчання, спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань, практичних умінь і професійних навичок психолого-правових засад використання поліграфа.

У процесі навчання використовуються словесні, наочні, практичні, проблемно-пошукові, частково-пошукові, інтерактивні та інформаційно-комунікаційні методи навчання. До словесних методів належать лекція, пояснення, розповідь, бесіда, дискусія та діалог. Наочні методи реалізуються шляхом використання мультимедійних презентацій, схем, таблиць, навчальних відеоматеріалів, нормативно-правових документів та інших дидактичних матеріалів.

Практична підготовка забезпечується виконанням завдань, аналізом професійних ситуацій (кейсів), розв'язанням ситуаційних вправ, підготовкою презентацій, виконанням практичних вправ, розробленням професійного маршруту майбутнього психолога та іншими видами самостійної роботи.

Для активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти використовуються інтерактивні методи навчання: навчальна дискусія, аналіз проблемних ситуацій, метод аналогій, синтез думок, робота в малих групах, презентація результатів навчальної діяльності та їх колективне обговорення.

Залежно від змісту навчального матеріалу застосовуються проблемні, евристичні та дослідницькі методи навчання, що сприяють розвитку професійного мислення, формуванню навичок аналізу психологічних явищ, усвідомленню ролі психолога в різних сферах професійної діяльності та розвитку мотивації до подальшого професійного становлення.

За зовнішніми формами організації навчальної діяльності використовуються:

- словесні методи (лекція, пояснення, бесіда, дискусія);
- наочні методи (демонстрація презентацій, схем, відеоматеріалів, аналіз нормативних документів і навчально-методичних матеріалів);
- практичні методи (виконання практичних та індивідуальних завдань, ситуаційних вправ, кейсів, презентацій);
- інноваційні методи (інтерактивне навчання, цифрові освітні технології, елементи проєктного навчання, використання електронного освітнього середовища та онлайн-ресурсів).

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання та перелік орієнтовних завдань (питань) для підсумкового контролю

Форми контролю: поточний (тематичний), підсумковий, контроль залишкових знань. *(Положення про внутрішню систему забезпечення якості*

освітньої діяльності в Національній академії внутрішніх справ. URL: <https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>)

Методи контролю – усне опитування, тестовий контроль, виконання індивідуальних завдань, підготовка та презентація результатів самостійної роботи, письмове опитування, розв'язання ситуаційних завдань, оцінювання навчального портфоліо (за наявності) тощо.

Поточний контроль здійснюється у щоденній роботі для перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення прогалин у знаннях здобувачів. Здійснюється він протягом усього періоду вивчення навчальної дисципліни з метою перевірки рівня засвоєння теоретичних знань, сформованості загальних уявлень про професію психолога, особливості професійної діяльності, етичні засади професії, структуру підготовки фахівців та вимоги до професійної компетентності. Поточний контроль передбачає систематичне оцінювання активності здобувачів освіти під час лекційних і семінарських занять, результатів виконання індивідуальних і самостійних завдань, участі в обговоренні навчальних питань, аналізі професійних ситуацій та виконанні тестових завдань.

Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми, і має на меті систематизацію знань здобувачів щодо змісту професійної діяльності психолога, нормативно-правового забезпечення професійної діяльності, академічної доброчесності, професійної етики та перспектив професійного розвитку. Цей вид контролю сприяє підготовці до контрольного заходу – заліку. Форми контролю: усне опитування, тестування та виконання письмових завдань.

Підсумковий контроль проводиться після завершення вивчення навчальної дисципліни. Форма контролю: залік.

Залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні рівня знань, умінь та навичок (компетентностей) з освітнього компонента або його окремої завершеної частини виключно *на підставі результатів виконання аудиторної та самостійної роботи* в балах ЄКТС, що за національною шкалою оцінювання відповідає оцінці «зараховано» або «не зараховано».

Результати навчання з аудиторної роботи обчислюються за таким алгоритмом:

- шляхом множення середнього бала на коефіцієнт 16 з подальшим математичним заокругленням до цілого числа;
- середній бал розраховується як відношення суми всіх отриманих оцінок до загальної кількості показників, що включає: мінімальну кількість позитивних оцінок за національною шкалою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно») (далі – позитивні оцінки); кількість «додаткових» позитивних оцінок з урахуванням коефіцієнта 0,7; кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та/або невідпрацьованих пропусків навчальних занять, при цьому:

– мінімальна кількість позитивних оцінок має становити не менше ніж 1/3 (33%) від загальної кількості семінарських, практичних та лабораторних занять,

передбачених робочою програмою навчальної дисципліни, при цьому лекційні заняття до розрахунку зазначеного показника не включаються. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються за індивідуальним графіком, мінімальна кількість позитивних оцінок має становити не менше ніж 1/3 (33 %) від загальної кількості індивідуальних занять, передбачених індивідуальним графіком. Якщо 1/3 (33 %) від кількості занять становить дробове число, то до розрахунку береться наступне ціле число;

– за умови отримання здобувачем вищої освіти менше ніж 1/3 (33 %) позитивних оцінок, відсутні до цієї вимоги оцінки враховуються як «нуль» при обчисленні середнього бала;

– коефіцієнт 0,7 застосовується до кількості «додаткових» позитивних оцінок, що перевищують встановлений мінімум, з метою стимулювання здобувачів вищої освіти до покращення результатів аудиторної роботи протягом усього періоду вивчення освітнього компонента;

– невідпрацьовані «незадовільні» оцінки та/або невідпрацьовані пропуски навчальних занять враховуються як «нуль» під час розрахунку суми всіх отриманих оцінок;

– відпрацювання «незадовільних» оцінок та/або відпрацювання пропущених навчальних занять з тем освітніх компонентів, що стосуються заходів безпеки при застосуванні поліцейських заходів примусу, є обов'язковим.

Перелік тем освітніх компонентів, що стосуються заходів безпеки при застосуванні поліцейських заходів примусу, визначаються робочою програмою навчальної дисципліни. У разі якщо здобувач вищої освіти до початку підсумкового контролю у формі заліку (згідно з розкладом навчальних занять) не відпрацював «незадовільну» оцінку та/або пропущене заняття з теми щодо заходів безпеки при застосуванні поліцейських заходів примусу, підсумковий контроль вважається нескладеним.

Відпрацювання всіх інших «незадовільних» оцінок та/або пропущених навчальних занять не є обов'язковим.

Максимальний результат оцінювання аудиторної роботи здобувача вищої освіти становить 80 балів, а бали, що перевищують цей показник – не враховуються.

Формула розрахунку загального результату аудиторної роботи:

$$РАР = \frac{СОО}{МКПО + КДПО \times 0,7 + КННОНПЗ} \times 16 ,$$

де:

РАР – результат аудиторної роботи;

СОО – сума отриманих оцінок;

МКПО – мінімальна кількість позитивних оцінок (1/3 (33 %) від кількості семінарських, практичних, лабораторних занять, передбачених РПНД). При цьому, якщо МКПО становить дробове число, то до розрахунку береться наступне ціле число;

КДПО – кількість «додаткових» позитивних оцінок, тобто оцінок, що перевищують МКПО;

КННОНПЗ – кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та/або невідпрацьованих пропущених занять.

Загальна кількість балів за самостійну роботу визначається як сума балів, отриманих за її виконання, згідно з критеріями оцінювання, визначеними в розділі 5 робочої програми навчальної дисципліни.

Результат підсумкового контролю у *формі заліку* розраховується шляхом додавання балів за аудиторну роботу (до 80 балів) та самостійну роботу (до 20 балів), але не може бути більше 100 балів.

Оцінка якості засвоєння програми з навчальної дисципліни включає усне опитування, виконання тестових завдань, контрольних робіт, складання заліку.

Критерії оцінювання результатів навчання

Загальні критерії оцінювання (*Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Національній академії внутрішніх справ* URL: <https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>)

Високий (творчий) рівень – оцінка 5 (90...100). Здобувач вищої освіти систематично за поточним й за підсумковим контролем виявив:

- глибокі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації;
- вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно дав відповіді на поставлені питання,
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань та аналізувати достовірність одержаних результатів, допускаючи деякі неточності.

Достатній (конструктивно-варіативний) рівень – оцінка 4 (82...89). Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролем:

- виявив міцні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації,
- аргументовано дав відповіді на поставлені питання, виявив вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи неточності і несуттєві помилки.

конструктивний рівень – оцінка 4 (75...81).

- виявив достатні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації, дав відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (неістотні) неточності, достатні вміння застосовувати теоретичні положення під час

розв'язання практичних задач

Середній (репродуктивний) – оцінка 3 (64...74 балів). Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролюми:

- виявив посередні знання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у джерелах інформації,
- дав мало аргументовані відповіді на поставлені питання, які містять істотні неточності, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні практичних завдань;

достатній (репродуктивний) – оцінка 3 (60...63 балів). Здобувачі виявив;

- слабкі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації,
- дав неточні або мало аргументовані відповіді на поставлені питання, з порушенням послідовності викладення, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи суттєві помилки.

Низький (рецептивно-продуктивний) – оцінка 2 (0...59). Здобувач вищої освіти:

- виконав значну частину видів навчальної роботи,
- за поточним й підсумковим контролюми виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації,
- допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання;
- виявив невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань (здобувач вищої освіти має право на повторний підсумковий контроль);

(непродуктивний) – оцінка 2 (1...34):

- виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації,
- допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання,
- виявив невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач,

незнання основних фундаментальних положень (здобувач вищої освіти обов'язково повинен повторно вивчити навчальну дисципліну).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка в балах	Залік	
	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	зараховано
82–89	B	зараховано
75–81	C	зараховано
64–74	D	зараховано
60–63	E	зараховано
0–59	F	не зараховано

9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна

Програми та силабус навчальної дисципліни, мультимедійна система з можливостями візуальної презентації навчальних матеріалів у вигляді слайдів та аудіо-/відео-, тексти лекції, навчально-методичні матеріали на офіційному вебпорталі НАВС «Дистанційні курси».

10. Підсумкові питання для самоконтролю

1. Поняття та сутність поліграфології.
2. Поняття поліграфа та його призначення.
3. Поняття поліграфологічного дослідження.
4. Історичні передумови виникнення поліграфології.
5. Основні етапи становлення та розвитку поліграфології.
6. Історія розвитку поліграфології в Україні.
7. Сучасний стан розвитку поліграфології в Україні.
8. Зарубіжний досвід становлення та розвитку поліграфології.
9. Основні наукові підходи до використання поліграфа.
10. Психологічні засади використання поліграфа.
11. Психофізіологічні засади використання поліграфа.
12. Правові засади використання поліграфа.
13. Основні принципи проведення поліграфологічних досліджень.
14. Мета та завдання поліграфологічного дослідження.
15. Основні сфери використання поліграфа.
16. Сучасні напрями використання поліграфа.
17. Можливості використання поліграфа у професійній діяльності.
18. Основні обмеження використання поліграфа.
19. Права особи під час проведення поліграфологічного дослідження.
20. Професійно-етичні засади діяльності поліграфолога.
21. Поняття та сутність кадрових перевірок із застосуванням поліграфа.
22. Мета застосування поліграфа у кадровій роботі.
23. Основні завдання використання поліграфа у кадровій роботі.
24. Види кадрових перевірок із застосуванням поліграфа.
25. Правові засади використання поліграфа у кадровій роботі.
26. Психологічні засади використання поліграфа у кадровій роботі.
27. Використання поліграфа під час професійного відбору.
28. Використання поліграфа під час прийняття особи на службу.
29. Використання поліграфа щодо працівників у процесі служби.
30. Використання поліграфа під час періодичних кадрових перевірок.
31. Використання поліграфа під час службових перевірок.
32. Основні напрями кадрових поліграфологічних досліджень.
33. Поняття та види кадрових ризиків.
34. Виявлення факторів кадрового ризику із використання поліграфа.
35. Особливості перевірки кандидатів на службу (роботу).
36. Особливості перевірки діючих працівників.

37. Принцип добровільності під час кадрового поліграфологічного дослідження.
38. Забезпечення конфіденційності під час кадрових перевірок.
39. Захист прав та законних інтересів особи під час кадрових перевірок.
40. Значення результатів поліграфологічного дослідження для прийняття кадрових рішень.
41. Поняття та особливості використання поліграфа у кримінальному провадженні.
42. Правові засади використання поліграфа у кримінальному провадженні.
43. Мета використання поліграфа у кримінальному провадженні.
44. Завдання поліграфа під час досудового розслідування.
45. Основні напрями використання поліграфа під час розслідування кримінальних правопорушень.
46. Підстави для проведення поліграфологічного дослідження у кримінальному провадженні.
47. Ініціювання проведення поліграфологічного дослідження у кримінальному провадженні.
48. Організаційні засади проведення поліграфологічного дослідження у кримінальному провадженні.
49. Взаємодія ініціатора та поліграфолога під час підготовки дослідження.
50. Інформаційне забезпечення поліграфологічного дослідження у кримінальному провадженні.
51. Використання поліграфа для перевірки причетності особи до досліджуваної події.
52. Використання поліграфа для встановлення обізнаності особи щодо обставин події.
53. Використання поліграфа для перевірки інформації, отриманої під час досудового розслідування.
54. Психологічні особливості застосування поліграфа у кримінальному провадженні.
55. Правові гарантії особи під час проведення поліграфологічного дослідження.
56. Добровільність участі особи у поліграфологічному дослідженні.
57. Межі застосування поліграфа у кримінальному провадженні.
58. Результати поліграфологічного дослідження та особливості їх використання.
59. Значення результатів застосування поліграфа для досудового розслідування.
60. Перспективи розвитку правового регулювання застосування поліграфа в Україні.

11. Рекомендована література

Основна

1. Деркач Л. М., Спіріна І. Д., Татарінов В. І., Пеньков С. В. Критерії оцінювання ефективності психофізіологічних досліджень з використанням поліграфа та організація моніторингу якості їх проведення : метод. рек. Дніпро :

ВНПЗ «Дніпров. гуманітар. ун-т», 2022. 48 с.

2. Застосування поліграфування у внутрішньослужбовій діяльності поліцейських та державних службовців: метод. рек. / авт.-упоряд.: М. С. Цуцкірідзе, О. В. Одерій, В. В. Бурлака та ін. Київ, 2023. 110 с.

3. Особливості застосування поліграфа в діяльності органів і підрозділів Національної поліції України: метод. рек. / [уклад.: Р. В. Клименко, К. О. Чаплинський, В. В. Литвин] . Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2025. 51 с.

4. Про затвердження Інструкції про порядок використання поліграфів у Національній поліції України: наказ Міністерства внутрішніх справ від 13.11.2017 № 920. Офіційний вісник України. 2018 р., № 3, стор. 142

5. Мотлях О.І. Поліграфологія. Підручник. К. : Освіта України, 2022. 550 с.

6. Про захист персональних даних Закон України від 01.06.2010 № 2297VI Офіційний вісник України . 2010 р., № 49 ст. 199

7. Яремчук Р.А. Зарубіжний досвід і вітчизняна практика використання поліграфологічних досліджень у діяльності правоохоронних органів *Юридична психологія* 2020. № 2 (27) С. 32-39

Додаткова література

1. Гузела М. В. Доказове значення психофізіологічних перевірок у кримінальному провадженні: іноземний досвід та вітчизняні реалії *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"* 2019. Вип. 21. С. 210-214.

2. Повстяний О.В. Застосування поліграфа під час виявлення та розслідування кримінальних правопорушень : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / О. В. Повстяний; Державний податковий університет. Ірпінь, 2025.

3. Мовчан А.В. Питання нормативно-правового врегулювання використання поліграфних технологій у правоохоронній діяльності. *Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції* (Київ, 7-8 листопада 2015 року) URL: <https://elar.navs.edu.ua/communities/60c61d24-dfd4-4da0-8b8a-b1af28d0aees>

4. Шевченко О.С. Особливості використання поліграфа вітчизняними правоохоронними органами на шляху забезпечення солідарності в Україні: досвід зарубіжних країн та українські реалії. Використання поліграфа в правоохоронній діяльності: проблеми та перспективи зб. наук. праць. 2015. № 11. С.186-191.

5. Когутич І. Поліграф у Польщі та Україні: історія, сучасний стан і перспективи *Wrocławsko-Lwowskie zeszyty prawnicze* 2, 2011 С. 93-116

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України URL: <https://mvs.gov.ua/>

2. Державна служба з надзвичайних ситуацій. Офіційний веб-сайт. <http://www.mns.gov.ua>

3. Офіційний сайт МОЗ <https://moz.gov.ua/>

4. Офіційний сайт Національної поліції України. URL: <https://www.npu.gov.ua/>

5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua

6. Національна Парламентська бібліотека України. URL: www.nplu.org

7. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого. URL: <http://nlu.org.ua>

8. Наукова періодика України. URL: Юридична психологія.
psychped.naiaiu.kiev.ua

9. Бібліотека НАВС. URL:
<https://dn.naiaiu.kiev.ua/mod/url/view.php?id=798&lang=en>.

Підпис автора РПНД

Вікторія ЛИТВИН